

Beleidsplan van de Stichting Vrienden van het RAZU

Juni 2022

Nieuwe positie van de Vriendenstichting

Het Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU) verzorgt het beheer van de archieven van de gemeenten Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden en Wijk bij Duurstede. De Stichting Vrienden van het RAZU (kortheidshalve de Vriendenstichting) heeft tot doel daarbij de activiteiten van het RAZU te ondersteunen.

Deze Vriendenstichting is in het leven geroepen in reactie op de overstromingsramp in 2002 toen een deel van de collectie forse waterschade opliep. De Vriendenstichting steunde het archief door het werven van fondsen voor de restauratie en het herstel van de collectie. Inmiddels is de schade hersteld waardoor de Vriendenstichting op een andere manier de activiteiten van het RAZU kan ondersteunen.

Steun aan de activiteiten van het RAZU

De Vriendenstichting kan binnen de volgende werkkerreinen steun bieden:

1. De Vriendenstichting fungeert desgewenst voor het RAZU als *sparringpartner* en klankbord bij planvorming, projectontwikkeling of toetsing van ideeën;
2. De Vriendenstichting kan binnen het netwerk van regionale erfgoedorganisaties in het werkgebied van het RAZU optreden als ambassadeur van het RAZU;
3. De Vriendenstichting kan meehelpen met het ontwikkelen en uitvoeren (van deeltaken) binnen speciale projecten van het RAZU;
4. De Vriendenstichting kan desgewenst blijk geven van waardering in de richting van de vrijwilligers die aan het RAZU verbonden zijn;
5. De Vriendenstichting kan in uitzonderlijke gevallen bemiddelen bij de verwerving van bijzondere archiefstukken.

Uitwerking

Ad 1: *Sparringpartner* en klankbord voor het RAZU

De Vriendenstichting wil op basis van gelijkwaardig partnerschap graag steun bieden aan de activiteiten van het RAZU. Zowel het RAZU als de Vriendenstichting kunnen daartoe plannen, ideeën en projectvoorstellen inbrengen. In onderlinge afstemming zal worden afgesproken op welke wijze de Vriendenstichting steun kan bieden aan het RAZU. Is er een taak die het RAZU aan de Vriendenstichting wil toevertrouwen, en de Vriendenstichting kan en wil die taak vervullen, vergroot dit de zichtbaarheid en de slagkracht van het RAZU. Een dergelijke samenwerking met een meerwaarde voor het RAZU, staat de Vriendenstichting voor ogen.

Ad 2: Regionale erfgoedorganisaties

Er zijn tal van regionale erfgoedorganisaties actief in het werkgebied van het RAZU. Musea, historische verenigingen, toeristische organisaties, maar ook individuele onderzoekers, docenten en erfgoedjournalisten maken in meer of mindere mate gebruik van de archieven van het RAZU. Dit doen zij vanuit hun eigen aandachtsgebied en voor hun eigen achterban. Het bestaan, de (speciale) activiteiten en de dienstverlening van het RAZU kunnen nog nadrukkelijker in hun richting voor het voetlicht worden gebracht. De Vriendenstichting kan een rol spelen om de zichtbaarheid van het RAZU in het eigen netwerk te vergroten. De dienstverlening in de richting van bevriende erfgoedorganisaties, vrijwilligers en individuele onderzoekers kan zich verder uitstrekken dan enkel het delen van relevante

informatie. Het lezen van Oud Schrift, het doen van historisch onderzoek of het realiseren van een historische publicatie kunnen vaardigheden zijn waarin archiefbezoekers zich willen bekwamen. De Vriendenstichting kan desgewenst op dit terrein een rol spelen bij de deskundigheidsbevordering van de bestaande en toekomstige relaties van het RAZU.

Ad 3: Speciale projecten van het RAZU

De kerntaak van het RAZU vormt de verwerving, inventarisatie, beheer en fysieke of digitale ontsluiting van de archieven die aan de zorg van het RAZU zijn toevertrouwd. In het verlengde hiervan kunnen specifieke archivalia of het archief als geheel de basis vormen voor een tentoonstelling, studiedag of symposium. Maar ook kan onderzoek in het archief zijn weerslag vinden in een themanummer van een tijdschrift, als tekst voor een website, een film, vlog of blog, een brochure uit te brengen door een bevriende erfgoedorganisatie, een bundel als verslag van een lezingencyclus, of een al dan niet wetenschappelijke boek-uitgave. De Vriendenstichting wil daarbij specifiek aandacht schenken aan eventuele laagdrempelige, ook voor de niet-academicus toegankelijke publicaties.

Dergelijke speciale projecten kunnen door het RAZU zelf of met andere erfgoedorganisaties samen ontwikkeld worden. De Vriendenstichting kan desgewenst in een dergelijk project voor een specifieke taak participeren.

Ad 4: Vrijwilligers van het RAZU

Vrijwilligers ondersteunen de RAZU-medewerkers bij de ontsluiting en digitalisering van het archief, waarmee zij de bruikbaarheid en toegankelijkheid vergroten van het opgeslagen bronnenmateriaal. Ze doen hun werk belangeloos wat steun en waardering verdient; deze waardering kan ook afkomstig zijn van de Vriendenstichting.

Ad 5: Verwerving archivalia

Het RAZU heeft een eigen beleid voor wat betreft de werving van nieuwe archieven en archivalia die een aanvulling vormen voor een reeds aanwezig archief. Daarvoor zijn geen financiële middelen beschikbaar. In uitzonderlijke gevallen zou een beroep gedaan kunnen worden op de Vriendenstichting of zij (al dan niet na de werving van fondsen) tegen een vergoeding tot de aanschaf van een specifiek archief kunnen overgaan dat vervolgens (in eeuwigdurende bruikleen) wordt overgedragen aan het RAZU.

Financiering

Het eigen vermogen van de Vriendenstichting omvat per 1 januari 2022 omstreeks tienduizend euro. Dit is voldoende voor de Vriendenstichting om de projecten waarin men participeert voor te financieren. Dit is echter niet voldoende om als subsidie op te treden van projecten waarin de Vriendenstichting participeert.

Voor elk project zal door het bestuur van de Vriendenstichting een afzonderlijke begroting worden opgesteld. Pas nadat binnen deze projectbegroting voldoende financiering aanwezig is, kan tot uitvoering worden besloten. Dit betekent dat door de Vriendenstichting fondsen worden geworven, of er worden afspraken gemaakt inzake een (gedeeltelijke) garantstelling door het RAZU al dan niet gefinancierd uit de 2% regeling voor culturele projecten zoals de aangesloten gemeenten dit met het RAZU zijn overeengekomen.

Stichting Vrienden van het RAZU – juni 2022

Guus Beugelink, Els Elenbaas, Toine Maas

Het hierboven gepresenteerde beleidsplan is op 7 juni jongstleden met het RAZU besproken. Ook de hieronder weergegeven uitwerking, ideeën, mogelijkheden en voorstellen zijn op die datum besproken met het RAZU, die – uiteraard – op een later moment andere voorstellen kan inbrengen.

Algemeen:

~ **Statuten:** Mochten het RAZU en de Vriendenstichting zich kunnen vinden in de definitieve versie van het beleidsplan van de Vriendenstichting gaat het bestuur van de Vriendenstichting naar de notaris voor het laten vastleggen van geactualiseerde statuten inclusief de aanpassing van de huidige onjuiste tenaamstelling van de Stichting.

~ **Logo:** Graag beschikt de Vriendenstichting over een relevant eigen logo. Als voorstel brengen wij in dat dit logo nadrukkelijk moet aansluiten bij het logo van het RAZU. Daarbij kan gedacht worden om op “het dak” van het RAZU-logo de toevoeging “Vrienden van het” te plaatsen. Uiteraard alles in overleg met het RAZU en de vormgever van het RAZU.

Uitwerking

Ad 2: Regionale erfgoedorganisaties

~ *Digitale nieuwsbrief RAZU – 2023:* met het in kaart brengen van het erfgoednetwerk van het RAZU wordt duidelijk welke organisaties gebruik maken of belangstelling hebben voor de archieven van het RAZU. In een periodiek te verschijnen nieuwsbrief kan hier verslag van worden gedaan. Zowel bij het in kaart brengen van het RAZU-netwerk, het opzetten van de formule van de nieuwsbrief, het leveren van kopij, en de actieve promotie en digitale verspreiding van de nieuwsbrief kan de Vriendenstichting ondersteuning bieden.

~ *Deskundigheidsbevordering erfgoedrelaties RAZU – vanaf 2023:* het lezen van Oud Schrift, het doen van historisch onderzoek of hoe te komen tot een historische publicatie kunnen – bij voldoende belangstelling – (mede) door zorg van de Vriendenstichting als cursus worden aangeboden aan erfgoedrelaties van het RAZU.

Uitwerking

Ad 3: Speciale projecten van het RAZU

~ *Afdamming Kromme Rijn – 09-09-2022:* meedenken met Elleke de Ronde inzake de aankondiging van het symposium, en de promotie van deze bijeenkomst en de boekuitgave die het RAZU laat verschijnen.

~ *Zomerstorm 1674 – 01-08-2024:* op 1 augustus 1674 richtte een zomerstorm grote verwoestingen aan in de hele provincie Utrecht en ver daarbuiten. Dit alles vergelijkbaar met de valwinden die op vrijdag 18 juni 2021 grote schade aanrichtten in Leersum. Trefwoorden voor een op te stellen projectplan: lokaal onderzoek, participatie erfgoedorganisaties in en buiten het RAZU-werkgebied, studiemiddag of symposium, bewonersparticipatie met name in Leersum, geschikt voor het digitale geschiedenislokaal c.q. thema klimaatverandering, mogelijkheden voor laagdrempelige publicaties (gebundelde lezingen, “Rampenkrant”) en samenwerking met organisaties in Utrecht (Het Utrechts Archief, Centraal Museum).

~ *Onderzoek naar andere speciale projecten – 2023 of later:* de Vriendenstichting is graag klankbord voor het RAZU mocht men willen verkennen welke speciale projecten men wil ontwikkelen in 2023 of later en welke rol de Vriendenstichting hierbij zou kunnen spelen.

Uitwerking

Ad 4: Vrijwilligers van het RAZU

~ *Waardering RAZU-vrijwilligers – eind 2022*: in de jaren voor corona was er een jaarlijkse vrijwilligersdag als dank voor de inspanningen voor hen allen. Mocht dit in ere worden hersteld of er wordt over een ander “dank-je-wel” voor de vrijwilligers nagedacht, kan en wil de Vriendenstichting hier graag in participeren.

Uitwerking

Ad 5: Verwerving archivalia – bij gelegenheid: mochten aan het RAZU archieven of archivalia tegen betaling worden aangeboden en de staf van het RAZU zou de mogelijkheden tot verwerving van deze archivalia willen verkennen, treden wij graag in overleg met het RAZU.

tm 07-06-2022